

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۳۷۵۰

۳ شنبه ۳ دی ماه ۱۳۳۶

سال سیزدهم

شماره مسلسل ۱۴۲

دوره نوزدهم قانونگزاری

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۴۲

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز سه شنبه

۲۶ آذر ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب :

۱- تصویب صورت مجلس

۲- بیانات قبل از دستور - آقایان: سراج حجازی (ضمناً سؤالی تقدیم نمودند)

خلعت بری - ارباب

۳- طرح گزارش کمیسیون محاسبات راجع به بودجه ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی

۶- تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ده صبح بر ریاست آقای عماد تربتی

(نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - صورت غائبین جلسه

قبل قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان: یار افشار

دکتر اصنان افشار - دکتر اسدی - سعیدی

مجید ابراهیمی - مرتضی حکمت - محمودی

اکبر نضائی - دکتر ضیائی - دکتر دادفر

صدرزاده - مهندس اردبیلی - دکتر عمید

فرود کاشکولی - دکتر فریدون افشار

دکتر سعید حکمت - ثقة الاسلامی - پناهی

اورنگ - خرازی - سالار بهزادی - رامبد

امامی خوئی - غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر

طاهری - سنندجی - دکتر جهانشاهی - اریه

مشار - اخوان - قبادیان - شادمان

قراگزلو - عبدالحمید بختیار

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه -

آقایان: بهبهانی - دکتر رضائی - دولت

آبادی - مسعودی - مهندس فروغی - تیمور -

تاش - قنات آبادی - طباطبائی قمی - دکتر

عدل - صفاری - دکتر شاهکار - دولتشاهی

مرآت اسفندیاری - دکتر وکیل

نایب رئیس - نسبت بصورت مجلس

نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت

مجلس تصویب میشود - آقای توماج فرمایشی

دارید؟ توماج - تلگرافی از اهالی گنبد

رسیده است که تقدیم میشود

۳- بیانات قبل از دستور

آقایان: سراج حجازی

(ضمناً سؤالی تقدیم نمودند)

خلعت بری - ارباب

نایب رئیس - نقطه های قبل از دستور

شروع میشود آقای سراج حجازی

سراج حجازی - آقایان محترم

در این مرحله از زمانی که ما زندگانی

میکنیم - دمو کراسی - حکومت مردم

بر مردم با قدرت اجتماع رویه و سبک

متداول و معمول اکثر بلکه تمام ملل است

اساس و پایه این حکومت ها آزادی است

و مبتنی بر اصل مسلمی است که دنیا از قرنی

پیش آنرا پذیرفت - بشر آزاد خلق شده

و آزاد خواهد زیست

برای آزاد زیستن باید بر مقدرات

خود حاکم باشد - باید سرنوشتش را

خودش تعیین کند و نباید الزامات تابع تمایلات

و عقاید سفیف مشتی نفع پرست و تن پرور

باشد و از خود اراده ای نداشته باشد -

اما این طرز حکومت در تمام کشور

ها یکسان حاصل نشد در برخی بتدریج

و با طی سیر تکاملی و بیمودن مراحل که

از حکومت مطلقه دور و بحکومت ملی پیش

میرفت بدست آمد و در دیگر نقاط ناگهانی

و در نتیجه يك جنبش يك حرکت سریع

و با پاره کردن زنجیرهای سنگین حکومت

مطلقه بوجود آمد

در کشور ما حکومت مشروطه خونبهای

مردان رشید و فرزندان برومند ایران است

که نام آنان تا ابد در قلب هر ایرانی

صحيح النسب نقش بسته و از لوح ضمیرش

یاك شدنی نیست - محلی که امروز مادر آن

گرد آمده ایم بقیمت جان شریفترین افراد

این کشور بدست آمد

گرچه حکومت ملی ما سابقه زیاد

و عمر طولانی ندارد ولی ادبیات ملی ما

اخلاق و آداب ما روی اصل دوستی و

نوع پروری و بالاخره حکومت مردم بر مردم

پای گذاری شده و این اصل متین را دین شریف و حنیف اسلام بر ما آموخت اسلام بسا کلمه المسلمون اخوه و با برقراری فریضه حج و نماز جماعت که غنی و فقیر قوی و ضعیف و توانگر و درویش زانو به زانو می نشستند و با ادای کلمه لا اله الا الله تفاوت طبقاتی را فراموش می کنند در خون ورك و بی ما ریشه دوامده و روزی هم که زعمای ملی خواستند اعلام حکومت ملی را بنمایند دیدند آئینی یافت نمیشود که دموکرات تر از اسلام باشد و طریقه جعفری بهترین و روشن ترین حکومت های ملی است لذا آنرا سر لوحه آئین خود قرار دادند و تجاوز از آنرا تا ابد منع کردند -

پس ما اگر چه بظواهر از دیگر ملل دیر تر بحکومت ملی که امروز معمول و متداول دنیاست رسیدیم ولی تاریخ اجتماعی ما نشان می دهد که اصول آنرا از دیر زمانی پذیرفته بودیم وقتی که در دنیا آنروز اختلاف طبقاتی شایع بود هنگامی که طبقه عالی از آمیزش با طبقه پائین ننگ داشت و همه به چشم اختلاف بهم مینگریستند - شاعر بزرگ و عالی مقام ما که گفتارش عقاید مردم و بیانش زبان همگان بود باین گفتار نشان داد که رویه ایرانی اصل مساوات و آزادی است -

بنی آدم اعضای يك بیکرند

که در آفرینش زيك گوهرند

چو عضوی بدرد آورد روزگار

دگر عضوها را نماند قرار

تو کز محنت دیگران بی غمی

نشاید که نامت نهند آدمی

پیداست با سابقه این طرز فکر حکومت

ملی و تساوی زود در ایران ریشه بگیرد

همینطور هم شد ولی قلبی که سالیان دراز

بردوش مردم سوار بودند مفت میخورند و

تن پروری شمارشان بود بزودی حاضر

نبودند مسلک سابق خود را ترك گویند -

این مذاكرات مشروح یکصد و چهل و دومین جلسه از دوره نوزدهم قانونگزاری

اداره تدوینی و تحریر صورت مجلس

توسل بیبگانه جستند و دست نیاز بدیگران دراز کردند با اعمال قوه و زور و تسوی خواستند این مملکت را هنگامی که هنوز نوزاد است خفه کنند و ازین بپزند ولی افکار تربیت شده کلاس اسلامی از یاری نشست ناآنان از یاری در آورد و رسماً حکومت ملی اعلام گردید

چون از اقدامات ظاهری باز ماندند در خفیه و با ضعف کردن بیکر کشور خواستند بقصد برسدن ولی خدای ایران یاری کرد و این طریق هم بقصد رسیدن خانه ملت که در آغاز کار پیش از دیوار باز نشده بود و اکثر در حال تعطیل و فترت بود در مواقع قانونی افتتاح پذیرفت و طبق سنن حکومتی ملی سر نوشت و مقدرات ملت را بدست گرفت و امید میرفت که تمام مظاهر دموکراسی از هر حیث و جهت صورت واقعیت پیدا کند و از آن مشروطیت قویم و پایداری گردد که نا کهان جنگ خانمانسوز جهانی طوری کشور را دچار مصائب و بلاها نمود که مجال کوچکترین اقدامی را از عوم سلب کرد. بر عکس اجنبی پرستان و خائنین بکشور را فرصتی بدست آمد که تحت عنایت حزب و جمعیت و مطبوعات که از آن اساس مشروطیت است و خاص ملت است تیشه بردارند و بریشه درخت برومند کشور و ملیت ایران تازه و کشور را بجان فدا نینستی سوق دهند. اگر قیام ملی مردم عزم متین شاهنشاه را فدا نمودند مردان بزرگ کشور نبودند شاید امروز نامی از ایران عزیز بر صفحه کیتی نبود و ما هم جزئی از دیگران بودیم.

خدای را شکر که همت یار و یخت مدد کار شد و آب رفته بچری باز گشت و بدست فرزند برومند ایران شاهنشاه محبوب و مکررات ایران عزیز و وطن پاک ما حیات نوین یافت و ملت حاکم بر حق خود شده ذهن تیزبین شاهنشاه دریافت که ملت تشنه حکومت ملی بانام مزایا و ارکان آنست برای تحکیم مبانی مشروطیت اجتماع و اتحاد و احزاب را توصیه فرمودند و در اکثر مواقع صراحتاً مطالبی باین مضمون فرمودند حکومت مشروطه بدون حزب چون بدن بی سر یا سربسی نمی است دولت وقت هم به متابعت از رای شاهانه در برنامه خود آزادی احزاب و اجتماع مردم را بیان داشت و یا بلسان دیگر این اصل فراموش شده را یاد آور گردید.

این ندا در زمان مقصد جوانی که تازه مشتمل دهان ناآنان خون آلود کرده بود و رو باه صفت موزانه در گوشه و کین نشسته بودند خوش آمد و اندیشیدند که شاید باز بتوانند در ظاهر لباس تقوی ره خطا سپرند و از گوشه انزوا سربدر آردن ولی مجلسیان و ملت با توجه باصل قانون اساسی بر صورت آنان نواختند و گفتند آزادی که شاه و ملت میگوید خاص کسانی است که طالب سعادت ملتند و برای شما که قصد فتنه دینی و دنیوی دارید مجال عرض اندام نیست و بالاخره مشعل

فروزانی که در دست شاهنشاه بود چشم خفاش صفات را کور کرد تا گریز بلا نه کثیف خود گریختند.

جوانان پر حرارت و مردان صالح و شاهدوست و ایران پرست که خون پاک ایران در کالبد آنان جریان داشت باین ندای شاه و بیان ملولانه پاسخ مثبت داده و دست بکار تجدید یکی از ارکان حتمی مشروطیت گردیدند. زیرا حکومت مشروطه باید متکی بجزب باشد (صحبست)

ضرورت وجود حزب در حکومت مشروطه از بدیهیات است و محتاج باقاه دلیل نیست و باید بهر صورت قوام دوام یابد (صحبست)

چون این رکن مشروطیت مدتها در اختفای پنهان بود برای احیای آن برای از قوه بعمل آوردن و بالاخره برای تطبیق آن با مقتضیات دنیای سکونتی و رعایت قبول وضعی که با مناسبات متغذنه دنیای امروزه وفق دهد محتاج برانگشایی و هدایت دانایان قوم زهای ملت است.

از طرفی این مطلب مفروق عنه است که عوم طبقات از خرد بزرگ و عالم و جاهل و فقیر و غنی طالب سعادت و عظمت ایران با احترام بقانون اساسی و سلطنت مشروطه می باشد و سرلوحه مرام هر جمعیت و حزبی که در ایران تشکیل یابد همین است نهایت سخن و بحث در نحوه رسیدن باین هدف است که باید هر دسته جمعیتی که با هم سنخیت روحی و اخلاقی و اجتماعی دارند و بهتر و خوبتر همدیگر را می شناسند و هر چه جمع شوند و بپیرامون مطالب اجتماعی بمنظور رسیدن بقصد عالی خود بحث و تدقیق کنند و از راههایی که بنظرشان برای وصول بمنظور میرسد آنکه بهتر و بان نتیجه تر است برگزینند. بدیهی است این عمل صرف وقت و بدل مال و گذشت هائی برای هر فردی دارد که ماباه الازای آن سربندی و امتعاز نزد ملل متقدم و آزاد دنیا است

برای زعمای قوم و اهل قلم و مطبوعات در این کار سهیمت و آن هدایت و راهنمایی و ارائه طریق است اینان وظیفه مندند در انجام این مقصود ذمه ای کوتاهی نکنند و در ضمن تشویق و ترغیب عوم متذکر شوند که در زیر سایه اتفاق و اتحاد اجتماع و حزب است که ملتی قوی رفومی توانا و زور مندمی گردد. دست خدا با جماعت است (صحبست)

ما حزب مردم که طالب سعادت و عظمت ایران هستیم و چون دیگر برادران ایرانی خود سرلوحه مراممان سلطنت مشروطه و قانون اساسی است بر رعایت از افکار عمومی و ساعی و جاهد میباشیم که درخور امکان در روشن شدن افکار مردم بکوشیم و نه تنها سنی داریم که همسلکان خود را از زونی دهیم بلکه

میل وافر داریم که مردم را بمشارکت در احزاب اگر چه متسلك بمسلك حزب مردم هم نشوند و در هر عقیده و رویه ای که پسند آید و آسانست و آزادی را خود انتخاب میکنند تشویق و ترغیب کنیم زیرا بنا بر آنچه گذشت اصل مطلب مجدود عظمت ایران در سایه شاهنشاه است و ترویج حکومت مشروطه (احسنست)

انتظار داریم عوم هموطنان هم با ما در این طریق هم آهنگ باشند.

توقع عوم از دولتها همینست و انتظار داشتیم که دولت فعلی هم در این منظور کوشش شایان توجهی مبدول دارد.

ولی متأسفانه مشاهده بخشنامه اخیر دولت و نسبت وزیری باعث نهایت استعجاب گردید

بخشنامه این است

«بقرار گزارشهای واصل بعضی از کارمندان و مأمورین بمناسبت انتساب باحزاب مختلف سیاستهای حزبی را در اموریکه به عهد آنان محول شده است دخالت میدهند و افکار حزبی را در وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و کارخانجات منعکس می سازند.

چون اینگونه اقدامات افکار کارمندان و مأمورین را که باید همواره متوجه بانجام وظائف مربوطه بآنها باشد منحرف میسازد و مابین کارمندان ایجاد تشتت و اختلاف می نماید باینجهت بمنظور حفظ انضباط امور وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و کارخانجات که اولین شرط حسن انجام وظائف خود مأمورین است (ذوالفقاری) معاون نخست وزیر - این قسمت را در مرتبه بفرمائید) اکیه ابلاغ می شود که کارمندان در ساعات قراراری و در محیط کار هیچوجه حق ندارند هیچگونه اقدام و فعالیت حزبی بنمایند (معاون نخست وزیر - همین جواب آقا است) (عمید نوری - این دو حرف صحیحی است) و یا افکار و عقاید سیاسی خود را انجام وظائف خود منعکس سازند

هریک از آقایان وزراء و رؤساء و متصدیان ادارات و مؤسسات و کارخانجات باید در اجرای این دستور مراقبت و نظارت کامل بنمایند و متخلفین را طبق مقررات مربوط تحت تعقیب اداری قرار دهند

نخست وزیر (صاری و عمید نوری - خیلی خوب است) این کرسی را که از اجزای اصلی نگرفته اند شما تشریف بیارید و تعریف کنید اجازه بفرمائید من عرض کنم راجع به جنبه های هم تشریف بیارید و تحسین کنید

پس از مطالعه این بخشنامه که برای استحضار خاطر آقایان محترم نیز قرائت شد این سؤال پیش میاید که منظور دولت از صدور این بخشنامه مجدودیت احزاب غیر قانونی است یا احزاب مشروع؟

اگر منظور دولت توجه اش به احزاب غیر قانونی باشد که اطلاق لفظ حزب بآنها

صحیح نیست و بایمی باید لا محاله آنرا متذکر شود و در این مورد تصور می کنیم اگر واقعاً از آنها تظاهرات غیر قانونی دید شد باید با اجازه قانون شدیداً از آنها ممانعت کرد و تا این حد اقدام که شد کافی نیست و اما اگر دستور نخست وزیری ناظر به احزاب قانونی است مسلم این اقدام با روح قانون ساز گاریست و حق نیست عقاید احزاب را به این طرز گفتار تخطئه کرد و مانع نمو و پیشرفت کاری که مورد خواسته و تأیید شاه و ملت است گردید. و بطور عموم کلمی سیاستهای احزاب را مردود و مخدوش و اشاعه آنرا باعث تشتت و تفرقه یا انحراف خواندن دون شأن حکومت ملی و دمکراسی است (صحیح است)

منوع داشتن کارمندی از دخالت دادن سیاست حزبی خود در کاری که او محول است چیست؟ کارمند دولت بهر صورت حق ندارد کار خلاف قانون انجام دهد (صحیح است) و اگر مرتکب چنین عملی شود خواه برای هم مسلک هم حزب خود باشد و یا برای دیگری گناه است و گناهکار قابل تعقیب است (صحیح است) و بر عکس اگر عملش منطبق با موازین قانون و عدالت و انصاف باشد چرا باید ملزم بعدم اجرای آن باشد بعنوان اینکه در برنامه جزئی که او بدان دانسته است این رویه مسخس تشخیص شده (صحیح است)

بعلاوه از کجا معلومست که تمام افکار حزب باعث انحراف کارمندان باشد مثلاً اگر مبارزه بارشا و ارتشا در برنامه حزبی پیش بینی شده باشد و یکی از افراد آن حزب که کارمند دولت است بخواهد این عمل را بنحو اشد خود اجراء نماید و دیگران را تشویق کند چگونه میتوان گفت این عمل باعث انحراف کارمندان است هیچ عقل سلیمی چنین مطلبی را قبول نمیکند (صحیح است)

و یا فی المثل فردی که مشوب به حزبی است رئیس و مافوقش در امری از او نظر بخواهد و آن شخص طبق نظری که بآن مؤمن است اظهار نظر کند آیا باید عقیده او را بعنوان این که با مواد برنامه خوبی او تطبیق میکند مخدوش کرد و چرا اگر واقعاً نظرش بصره و غبطه مردم و کشور است نباید قبول کنیم و چرا باید رئیس مربوطه ملزم باشد آن مطالب معقول و منطقی را بعلت اینکه در اساسنامه حزبی که دولت یا از تیزان آن نیست تخطئه کند (صحیح است)

اگر بخواهیم این نظر دولت را بپذیریم که عقاید حزبی وجه من الوجوه نباید در دستگاه دولت منعکس شود پس نباید هیچگاه دولتها و افراد آن منتسب به حزبی باشند زیرا مسامست اگر رئیس و اعضاء دولت در حزب خاصی باشند افکار آن حزب در دستگاه دولت ناگزیر منعکس

میشود روی این استدلال پس دولت نباید از حزب بوجود آید و این نقش غرض است (صحیح است)

فقط يك مطلب قابل قبول است که کارمندان دولت هنگام ساعات اداری نباید فعالیت حزبی بنمایند (صحیح است) و از آنجهت است که این ساعات با دولت برای کار خاصی قرار داد دارد و حق ندارد بکار دیگری حتی اعمال مشروع حزبی اشتغال ورزد (صحیح است) و مبادرت بکار دیگر سواي کار اداری خلاف عهد و قرارداد با دولت است و قانوناً مجاز نیست (عمید نوری - بخشنامه دولت هم همین را میگوید) خبر بخشنامه دولت می گوید باعث تفرقه و تشتت است عقاید حزبی چطور همین را می گوید؟

با قبول این حق برای دولت مبنی بر منع کارمند برانجام امری سواي کار دولت نمی توان این امر را تسری داد و حق آزادی کارمند را کلاً محدود کرد و این عمل خلاف نص صریح قانون اساسی است و هیچ دولتی حق ندارد بهریم قانون اساسی تجاوز کند (صحیح است)

اگر منظور دولت این است که غیر از حزبی که دولت بدان منسوب است سایر احزاب حق تبلیغ ندارند که مابان آزادی است.

و اگر هم بگویند که دولت از هیچ حزبی نیست آنهم مخالف شأن دمکراسی است.

پس انتظار داریم که دولت با توضیحاتی که در این زمینه داده شد تجدید نظر در این بخشنامه بنماید و یا مارا در قبال جوابی که بسؤال این جانب خواهد داد، با دلایل منطقی قانع کند.

سؤالی هم از دولت کرده ام که تقدیم مقام ریاست میکنم (یکی از نمایندگان - در همین مورد) بله در همین مورد (یکی از نمایندگان - سؤال را هم قرائت بفرمائید) بسیار خوب.

مقام مقام ریاست مجلس شورای ملی تقاضا دارم مقرر فرمائید بدولت اطلاع داده شود که در مجلس شورای ملی حضور بهرسانیده بسؤال زیر پاسخ دهند.

علت صدور بخشنامه شمار ۱۶۸۹۳ - ۲۶۸۷ چیست و ناظر بکدام يك از احزاب میباشد؟

نایب رئیس - سؤال بجزریان گذاشته میشود. آقای خلعتبری

خلعتبری - عرض کنم که موضوع نطق امروز بنده بنظر خود يك موضوع با اهمیت است و این موضوع كلك هائی است که امریکا بنا کرده است و خواهد کرد مطبوعات امریکا میزان كمکی که امریکا بمالك عالم کرده است تا حدود ۵۰ هزار

میلیون دلار می نویسند از این كمكها ۵ هزار میلیون دلار بیشتر بآلمان ۳ هزار میلیون دلار بایتالیا ۴ هزار میلیون دلار بفرانسه ۲ هزار میلیون دلار بژاپن و همین طور كمك های مهمی بتمام کشورهای اروپا شد و برنامه اول امریکا این بود که وضع اقتصادی ممالک اروپایی را برای مأمومت در مقابل کمونیزم آمادومها بکنند و آن ممالک بپیشرفت صنعتی اقتصادی بکنند آلمان غربی این ترقی اقتصادی که کرد مدیون كمك های مادی امریکا بود که بیش از ۵ هزار میلیون دلار باو كمك کرد و توانست مدرن ترین و بهترین کارخانجات و ماشین آلات را تهیه بکند و این عظمت صنعتی و پیشرفت را تأمین کند این كمك هائی که در سالهای اخیر دولت امریکا بکند بیشتر كمك هائی است که جنبه نظامی دارد و هزارها میلیون دلار برای كمك به ممالک برای تقویت قوه دفاعی این ممالک خرج کرده و میکنند از جمله كمك هائی که کرده است كمك هائی است که به ممالک کمونست کرده است و كمك هائی است که به ممالک بطرف کرده است و هر يك از اینها هم مبالغ مهمی بوده است كمك هائی که بکشور ایران شده است بنده بطور خلاصه ذکر میکنم كمك هائی که بنا شده است اول كمك اصل ۴ است كمك اصل ۴ يك مقدار از آن صرف کار های بهداشتی و كمك های متفرقه ای شده است که در جای خودش مفید بوده ولی يك قسمت عمده از كمك های اصل ۴ صرف حقوق و مخارجی شده است که بهیچوجه كمك بتولید نکرده است و هیچگونه فایده اقتصادی بحال ما نداشته است من جمله قریب شاید ۵ میلیون دلار ماشین آلات کشاورزی در ادارات اصل ۴ بوده است که چون ترتیب رودش و كمك گرفتنش و برنامه اش يك برنامه صحیحی نبوده است بنظر بالاستفاده در انبار های وزارت کشاورزی باقی مانده است در قسمت هائی توفیق حاصل کرده اند مثلاً مبارزه با مالاریا حقیقتاً خیلی مورد قدرانی ماست و در قسمت های بهداشتی با كمك های مؤثری کرده اند يك نوع كمك به ما کردند که كمك بودجه ای است که دولت امریکا در سخت ترین مواقع بنا كمك کرده است یعنی آن موقع که ما خودمان بودجه نداشته ایم یعنی دو سال ۳۴ سال پیش این را هم بعقیده بنده باید قدر دانی کرده که كمك بلاعوض بماند در موقع بسیار سختی که ما در مضیقه مالی بوده ایم يك قسمت دیگر كمك تولیدی است که مثل سایر کشورهای صنعتی و کشور های اروپایی با کمال تأسف ما كمك تولیدی نشد و بنده يك رقم كمك تولیدی مؤثر سراغ دارم که همان رقم ۲۳ میلیون دلاری است که برای ۳ تا ۴ سال از آن قرضه که ما بپیشنهاد کرده ایم مجلس قبول کرده است و آنهم تاکنون بنا داده نشده است

و در نظر است داده شود آنهم با فرغ صدی دو یا صدی دو و نیم اگر بدهند بنظر بنده آنهم يك كمك است

بمورد قابل تشکر ولی كمك هائی که بنا شده است از این كمكها مانع نتیجه اقتصادی برای تولید نماند نشده است این كمكها اگر برای تولید داده میشد و دولت مامم بصرف تولید میرساند مفید بود ولی این كمكها ذاتاً و اصلاً برای تولید داده نشده است و آنوقت ضرر اینكار اینست که ما مقدار زیادی دلار داشته ایم که بایستی تبدیل بریال کنیم و تنها خریدارش هم وارد کنندگان اجناس خارجی بوده اند این بود که قسمت اعظم و بلکه تمام این دلارها تبدیل بجناس خارجی شود واردات ما از کشورهای خارجی بملت داشتن این دلارها زیاد شد البته بنده نمی خواهم عرض کنم که اطلاعات اقتصادی دارم همینقدر بطور اختصار عرض میکنم که ممکن بود این كمك بایک برنامه صحیحی برای تولید بشود مثل كمك هائی که بآلمان و ایتالیا و بلژیک و هلند و فرانسه شد که ما هم از آن كمكها استفاده بکنیم اخیراً آقایان در جریان ملاحظه فرموده اند که يك هیئتی برای موضوع كمك های خارجی بایران آمده است بنده که فقط يك خبری در روزنامهها خواندم در روزنامه های کشورمان خواندم والا بهیچوجه نه با ماصحیحی شد نه مشورتی شد نه اطلاعی بنا داده شد بنظر بنده حق این بود که لااقل در جلسه خصوصی مجلس این موضوع با اهمیت عنوان بشود برای اینکه بدون رود ریاستی کشور هائی که دارای صنایع عظیم هستند و وضع اقتصادیشان خیلی بهتر از ماست و يك کارخانه شان میتواند تمام ثروت و کشور ما را بخرزند اینها دائماً در تلاش هستند که از كمك های دولت امریکا استفاده کنند این مربوط بشأن و حیثیت نیست كمکی که مفید و مؤثر برای مملکت باشد و قابل استفاده برای مملکت باشد حالا که بهمه دنیا كمك میشود ایران هم بنظر بنده باید از این كمك استفاده بکند ما در روزنامه خواندیم که امسال دولت امریکا قرار است ۵ میلیون دلار دیگر بنا كمك فنی بکند ۱۰ میلیون دلار بنا كمك کند برای ساختن سر باز خانه ۱۰۰ اطلاعات دیگری دارند بفرمائید قریب ۶۰ میلیون دلار هم از دولتهائی که ما دادند موجود داریم که روزنامهها نوشته که این دلارها در اختیار ما صرف شده است که ما نباید این شرایط مصرف این دلارها چیست بنابراین بنده می خواهم نتیجه بگیرم که در شرایط فعلی اگر بگوئیم احتیاج بكمك نداریم بنظر من این يك حرف معقول و صحیحی نیست ما احتیاج بكمك داریم ولی احتیاج تولیدی

آن كمك اساسی تولیدی اگر بنا نشود مورد است كمك اساسی تولیدی چیست اینست که با آن كمك بتوانند ده تا کارخانه قند و شکر ده تا کارخانه عظیم نساجی در کشور بیاورند که در ظرف دو سال احتیاجاتی که از خارج نسبت باین اجناس داریم رفع بشود و در داخله مملکت جنس است) این در ظرف دو سال امکان دارد اما شما صد میسازید پنج شش سال ساختنش طول میکشد مثل صد کراچ که سال هفتش است که میسازند و تازه ده سال دیگر باید تمام بشود و در ظرف دو سال مملکت باید گرسنه باشد و اهل کشور آمانده نباشد سد را باید توی سر خودش بزند اینست در درجه اول ما می خواهم از كمك های تولیدی امریکا استفاده بکنیم و به بینیم آیا با امریکا مذاکره شده است آیا ما كمك میکنم یا نمی کند اگر كمك نکرده بسیار خوب خیلی ممنون و متشکر هستیم خودمان برنامه ای برای کشور داریم و تعقیب میکنیم قسمت دوم كمك های فنی است آقا امروز بدون تردید احتیاج به كمك های فنی دولت امریکا داریم و از كمك های فنی که کرده اند و خواهند کرد بنده بههم خودم متشکر هستم اول آقایان كمك فنی در صورتی مفید است که برای ما خرج زیاد نداشته باشد (صحیح است) و اشخاصی که می آیند اینجا در آن كار تخصص و بصیرت داشته باشند بنده مطابق شده است و میشود متضمن هزینه های زیادی برای ماست یعنی اگر متخصص فنی ما میدهند انومیل و ماشین و ماشین لوکس باید در اختیارش باشد که باید این وسایل را تهیه کنیم هر کارمند متخصص ده الی دوازده هزار تومان در ماه خرج دارد و از آن طرف (از آقایان وزراء و اشخاصی که وارد هستند تقاضا میکنم تعقیب بفرمائید که صحیح است بانه) کارشناسانی که اینجا می آیند در آن قسمتی که می آیند اظهار نظر می کنند بعد از آن آنها تخصص و بصیرت ندارند بنده این اطلاع را از کجا پیدا کردم در سنای امریکا راجع باصل ۴ مذاکرات و تحقیقاتی شد که بنده صورت مجلس آن تحقیقات را در مطبوعات امریکا خواندم در آنجا مسلم شد که عمده ای از کارشناسان اصل ۴ که متخصص کشاورزی بودند آنها در ایران در کارهای مهندسی بودند آنها می که وارد در کارهای مهندسی بودند در کار فرهنگ بوده اند و این که بودجه اصل ۴ در ایران بطریق صحیحی مصرف نشد این تقصیر مانع تقصیر خودشان است که برای هر اداره ای ۵۰ تاجیب تهیه کردند حقوق های زیاد دادند و اشخاصی هم که آمدند در آن کار تخصص

نداشته اگر بجای اینکه خرج های زیادی که کردند يك رقم سی میلیون دلار به بانک کشاورزی میدانده میلیون دلار بشرکت های تعاونی کشاورزی نامیدند بنظر بنده اقتدار دولت کشاورزی بیشترت های خیلی عمده ای کرده بودیم حال بنده نمیدانم در موقع خودش دولت ها این تکرار داده اند بانداده اند که باید با آن کمک های فنی بشود که ما لازم داریم و با اشخاص بصیر و وارنده اشخاص فیروار (صحیح است) کمک آخری کمکی است که پیودجه ما کردند برای من خود عقیده ندارم بنده معتقدم در امور عادی و جاری کشور نباید از خارجی کمک بگیریم روی بودجه نباید ما از آمریکا قرض بکنیم یا کمک بلا عوض قبول کنیم باید از اشخاصی که مالیات نمی دهند و بدهی مالیاتی دارند مالیات را با کمال شهامت با عقل با تدبیر و با سیستم صحیح مالیاتی وصول کرد و هر کس مالیات بدولت مدیون باشد و ندهد خان بملکت است (صحیح است)؛ ای اینکه پیودجه ملکت با ایستی تا آنجا که میتوانیم کمک بکنیم از طریق مالیات استعدا میکنم آقایان باین نکته مهمی که عرض میکنم توجه فرمائید که ما دو نوع خرج داریم یکی خرجی است که راجع امور عادی و جاری کشور است یکی هم خرجی است که مربوط با امور عادی و جاری کشور ما نیست یعنی يك خرجی است که بسبب دیگری بردوش و شانه ماست و بنده دولت ایران را برای خواستن کمک در این مورد ذی حق میدانم برای اینکه خودم در مجلات آمریکا خواندم که سال گذشته یکی از کشورهای مجاور آمریکا ۴ میلیون دلار کمک برای ارتشش بودجه کرده است حالا اگر ما این مسئله را موردتقت و توجه قرار بدیم و جناب آقای ذوالفقاری هم توجه بکنند و بنظر آقای نخست وزیر برسانند این است که آقایان مابک تعهداتی داریم تعهدات دفاعی بعهده داریم ما وارد در بیمان های دفاعی شده ایم مطابق حقی که بر طبق منشور ملل داشته ایم و این کار را هم برای خودمان کرده ایم برای اینکه مورد تجاوز قرار نگیریم و تجاوز مساوی اعطای امنیت دنیا موجب اختلال صلح میشود و برای حفظ وطن و شرافت خودمان این عمل را کرده ایم نه برای خاطر آمریکا و انگلیس و غیره باین ترتیب هر قدر ضعیف باشیم و هر قدر ما بول نداشته باشیم خدای نکرده اگر يك روزی با ما تجاوز شد با کمال شهامت جلوی تجاوز آنها را بگیریم در سال هائی که ایران در دچار کشمکش بوده در زمان جنک و بعد از جنک که غناگه آذربایجان پیش آمد که نمایندگان محترم در جلسه پیش تذکرانی دادند مگر با کمک مالی شده مگر با کمک نظامی شده مگر با پول دادند ما

خودمان با دست خالی رفتیم مبارزه کردیم برای اینکه ملت ایران - کونونیم را مخالف مذهب مخالف شادوستی مخالف حق خواهی و مخالف آزادی میدانند و در موقع سخت مبارزه میکنند آنهائی که بهشان کمکهای سنگین شده بود باندازه ما که دست خالی بودیم مبارزه و مقاومت نکردند اگر ما میکوتیم که باید با کمکی بشود برای این است که اگر با کمک نکردند از خودمان دفاع نمی کنیم ما برای شرافت خودمان از خودمان دفاع می کنیم (صحیح است) ولی این بودجه ای که ما برای ارتش داریم این بودجه از تناسب درآمد کشور ما خارج است (صحیح است) بهر طریقی شما می خواهید حساب کنید کس در ارتش ما تامین نخواهد شد

نایب رئیس - بقیه بیاناتتان را از وقت آقای سلطانی استفاده میفرمائید.

خلعتبری - چه در وقت داریم؟

نایب رئیس - ده دقیقه وقت دارید

خلعتبری - عرض کنم حال که مادر يك امری واقع هستیم که دولت امریکا حامی و مشوق این امر است یعنی حفظ صلح و حفظ امنیت در عالم ما بسبب این تعهدات و این برنامه باید بودجه ارتش را زیاد بکنیم والا برای امور عادی ما احتیاج کمک بودجه ای نداریم پس حال که ما اینجا رسیدیم دولت امریکا که سالی چندین هزار میلیون دلار خرج میکند حالا که می بیند ملت ایران يك ملتی است حاضر و آماده برای حفظ استقلال و حفظ سرحدات خودش و کمک ب حفظ صلح و امنیت بین المللی آنوقت جای تعجب است که دولت امریکا ب لهستان کمونیست صدمه میلیون دلار کمک کند بممالک بیطرف میلیونها دلار کمک کند آنوقت بيك مملکت و بيك ملتی که اینطور شرافتمندانه حاضر است دفاع کند و برای حفظ صلح حاضر بهمکاری شده است باید بودجه سنگین ارتش ما را با کمک بکنند بنده بازم عرض میکنم و بنده این را لازم میدانم که دولت امریکا پیودجه ارتش ما برای حفظ ارتشش ما کمک بکنند و این را هم نمیگویم که اگر کمک نکرد ما ارتش نداشته باشیم اگر با کمک نکردند بنده معتقدم بایستی مخارج ارتش خودمان را متناسب با درآمد کشورمان بکنیم یعنی باندازه ای ارتش نگاهداریم که بتوانیم خرجش را هم بدیم اگر چنانچه از لحاظ تعهدات ما و اوضاع دنیا لازم است که ارتش ما موفق این بودجه باشد لازم است که دولت امریکا کمک بکنند و اگر های دولت امریکا را حساب بفرمائید خواهید دید که کمک ما چون کشور دیگر بسیار ناچیز است بنده وظیفه خود دانستم که این تذکره را بدولت بدیم و در این موقع بدانم چه کرده اند و چه صحبتی کرده اند ساختن ۱۵ میلیون دلار سر باز خانه باری از دوش ما بر نمیآورد بنده معتقدم که اگر دولت می بیند که مصرف دلار برایش اشکال دارد این دلار هائی را که میگیرد از خود آمریکا گزیند و

اصاسی برای ما بفرود قسمت ربالش را خرج بکنند بنده است که بنده جدا خواهان کمک اصاسی تر امریکا هستم که با رتش ما کمک بکنند والا ما باید بودجه ارتش را تقلیل بدیم برای اینکه سال آینده دیگر نمیشود بکار بندان دولت اضافه حقوق نداد که کمک نکرد (صحیح است) سال آینده مستخدمین دولت را نمیشود هم بنظر بدبخت و پریشان نگهداشت (صحیح است) اینکار بودجه میخوانند و ما نمیتوانیم بودجه ارتش را باین طریق بدیم باین حرف درست در زنی آید مردم ایران فقیرند مملکت و ملت ایران را اگر بخواهند بچوب و فلک هم بیندازد بالا تا باین هر چه دارند بگیرند این بودجه تا همین بخواهد شدرا گرم بعضی بخواهند بدون مطالعه این حرف بنده را رد بکنند بدانند که بخودشان و مملکت ضرر میزند بفرموده مطالعه بکنید و بدانید که درآمد عمومی مردم ایران چقدر است از اقتصاد چقدر است از کشاورزی چقدر است آت و زبان و خسارت و تمام اینها را حساب کنید آنوقت ببینید که ۵۰۰ میلیون کسر بودجه هست اگر صرفاً کسر بودجه برای احتیاجات داخلی باشد البته شرافت اقتضا دارد هر کسی يك وجب زمین و يك خانه دارد بفروشد و کسر بودجه دولتش را تامین بکنند و ما اینقدر پیش خارجی ها خواهش که کمک نکنیم اینقدر التماس نکنیم ولی اینها باید مراعات بکنند در این مورد کمک بکنند اما عرض دوم بنده: اخیر آقایان در روزنامه ها ملاحظه فرمودید که وزارت گمرکات يك قرارداد با شوروی ها راجع بفروش برنج شمال بست و این چند روزه اطلاع رسید بمناسبت اینکه دوسه تا فاصله موش در یانصدتن برنج پیدا شده شوروی ها از تحویل گرفتن برنج ما خود داری کرده اند بنده آقایان معتقد ب حفظ روابط بین دو دولت هستم و این حسن رابطه ای را که پیدا شده است حقیقه آنرا لازم میدانم واقفاً تحسین میکنم سیاست شاه مملکت و دولت را و نمایندگان محترم مجلسین را که همیشه تأیید کرده اند آقایان خودتان را هم در حساب بیاورید و ما هم تأیید کرده ایم اگر امضای مازیر این قرار داده بود که ارزش نداشت نه کنسر و موش رسمیت داشت نه بیمان بغدادش بنا بر این ما هم همکاری کرده ایم بنده هم معتقدم که با شوروی ها باید بحسن رابطه داشت اما تجارت دولت شوروی مبتنی بر سیاست است یعنی اگر سیاستش اقتضا بکند حاضر است از هزارها میلیون روبل صرف نظر بکند برای پیشرفت نظر سیاسی بنا بر این همیشه در روابط اقتصادی با دولتی که رژیم اقتصادی مسئله تجارت خیلی قابل توجه است در سال های ۱۹۲۳ تا ۱۹۲۷ شوروی ها سیاستشان اجازه دادن تجارت ایرانی بود که جنس ببرند آنجا جنس بفرود رهايت تعادل واردات و

صادرات و این قبیل چیزها نبود مردم ایران جنس می بردند و بروس ها می فروختند و آنوقت در روسیه سیاست تجارت آزاد بود ولی در سال ۱۹۲۷ از این سیاست صرف نظر کردند يك مرتبه و وضع تجارتشان با ایران بر گشت و گفتند که حالا دیگر اجازه نمیدهیم که اجناستان را بیاورید مگر اینکه تعادل صادرات و واردات بشود مگر اینکه اجازه بدیم که مؤسسات تجاری ما مضمون سیاسی داشته باشند مگر اینکه مواضع بکنید که تعرفه گمرکی راجع به نفت را بفتح ما باین بیاورید رضا شاه فقید خیلی کوشش کرد برای اینکه در تمام شمال تجارت ما با روسها بود راه آهن هم نداشتیم راه خر مشهرم نداشتیم و منحصر بود تجارت عمان بشال این بود که با آنها قرارداد دو ساله ای بستیم و بعد آمدند در بازارهای ما دامیننگ کردند و تجارت ما را ورشکست کردند و کاروان ایران آنقدر سخت شد که ایران از سنت قدیمی از یعنی آزادی تجارت دست کشید و رضا شاه فقید برای مبارزه با سیاست تجاری شوروی این گذشته ما بود حالا باید مخصوصاً بدولت تذکر بدیم تجارت با کار اداری فرق دارد تجارت بصیرت می خواهد اطلاع می خواهد سر رشته می خواهد برنامه می خواهد الان اگر شورویها برنج ما را نگیرند بازار جنوب از دست ما رفته است مردم کشاورز و دوچار ضرر میشوند تجارت دوچار ضرر میشوند ضرر برای چه برای اینکه دو تا فاصله موش در یانصدتن برنج بوده است مگر در زمان اعلیحضرت فقید فاصله موش نبود موش را هم که نمیشود پایش را بست اگر در هر برنج ها فاصله موش بود من حرفی نداشتم اما در توی چندتا کیسه دوتا فاصله موش پیدا بشود و نبرند معلوم است که يك جهانی دارد در آنجا سیستم بوروکراسی و ادارات و کاغذ بازی خیلی زیاد است تا مسکو خبر شود و جواب بدهد يك ماه وقت لازم است این است که باید آقای ذوالفقاری تذکر بدهند که راه تجارت ما راه دریای جنوب است و راه دریای باز و واردات و تجارت آزاد است این راه را از دست ندهید امسال را تدارک بکنید ولی در نظر داشته باشید خود دولت نمی تواند بازاریا کند ولی مردم و تجار می توانند پیدا کنند این مثل که می گفتند در سیلان هم اگر سر هندوانه را باز کنند توی اصفهان پیدا میشود برای چه بود برای این بود که اصفهانی میرفت در آنجا بازار پیدا میکرد و تجارت آذربایجانی و مازندرانی و آنها هم در تمام اروپا بودند و برای اجناس ایرانی بازار پیدا میکردند ما در آنوقت در آمد خوب داشتیم حالا یا دولت باید خودش بازار پیدا کند یا دست وبال مردم را بدهد این است که بنده برای حفظ مردمی که

در تجارت واردند و هم بنظر حفظ مصولات کشاورزی لازم میدانم که دولت این مسئله را بطور جدی تلقی بکند و اگر بطور جدی تلقی نکرد سال دیگر توتون به همین وضع گرفتار میشود اگر راه ما بخلیج فارس و تجارت ما از راه خلیج باشد و چشمتان باز باشد آنوقت تجارت و فروش محصول ما همیشه تأمین است و روسها هم ما بهتر معامله خواهند کرد این دو موضوع را بنده از لحاظ مصلحت لازم دانستم عرض کنم (احسن - احسن)

نایب رئیس - آقای ارباب

ارباب - بنده از موقع استفاده می کنم راجع بکمک هائی که بصورت وام قرار است به بانک های کشاورزی و رهنی و ساختمانی داد شود و جناب آقای خلعتبری بدان اشاره فرمودند بيك اطلاع پیدا کرده ام حاصل شد که از حالا بعضی از نواد آرسن لوین بفکر این افتاده اند که بعنوان بی میلیون ها از این پول استفاده کنند بنده اینجا می گویم و از لحاظ وظیفه متذکر میشوم از حضور آقایان که در صورت عملی شدن این وام برای عمران آبادی قنوت بایر کشور و کمک بزارعین بی بضاعت و اما کن مردم بی بضاعت را بی تخصص داده شود که جلو تمام مفاسد را میکشد (صحیح است) (امید سالار) باید در شهرستانها سازند در تهران (سازند) و هر کس که چنین خوابها دیده بدان روزی مواجه با مخالفت هائی خواهد شد که بضررش تمام میشود کسانیکه این خواب را دیده اند از حالا این فکر را بکنند (امید سالار) ۱۴ میلیون تومان در تهران ساخته بس است دیگر) اطلاع می حاصل کردم بر مرض رساندم و متذکر شدم اما اشاره ای که ببا زار برنج و تجارت راه خلیج فرمودند باین قسمت متأسفانه توجه شایسته نشد الان برنج از راه خلیج بازار دارد جناب آقای خلعتبری توجهی فرمائید جلب موافقت دولت را فرمائید بيك دستگامی ایجاد شود الان بازار هست الان بازار هائی از راه خلیج وجود دارد هیچ اشکال هم ندارد منتهی بيك کمیانی و شرکتی بکمک دولت باید تشکیل شود که برنجها را جمع آوری کند و معامله کند صد هزار تن مشتری دارد بنده موضوع دیگری که برای اینکه بدانند کار خوب و بد را اینجا مورد توجه قرار میگیرد آقایان مسبوق هستند که بکف قسمت از ناراحتی - هائیکه برای مردم ایجاد شده سرفتهای سارقین بیشینه دارو دست بردمائی هست که شبانه بنازل مردم زده میشود بيك مدتی بین دادسرا و مأمورین شهر بانی هم آهنگی نبود یعنی مأمورین دادسرا بعضی معتقد بودند که بيك دزد بیشینه داری را بگیرند این را باید با شربت بلیو پذیرائی کرد اینرا نمیشود تعقیب کرد اخیراً بيك - آهنگی ایجاد شده و بنده اینجا از آقای

دکتر مجتهدی که نمیشناسم کی هست و آشنائی ندارم تشکر میکنم که هم آهنگی می کنند و کشفیات بسیار مهمی شده مأمورین شهر بانی و رئیس آگاهی و مأمورین آگاهی همکاری میکنند و همین چند روزه اموال زیادی کشف شد (مهندس فروهر) آقا دزدی خانه مرا دوسال است هنوز کشف نکرده اند) اما بيك موضوعی را که جناب آقای معاون نخست وزیر باید توجه بکنند و بيك فکری بکنند که موجب ترویج دزدی است این سمسار هائی است که اموال دزدی را میخرند بيك سمسار را آورده اند که بيك قالی بیست هزار تومان را خریده بود به هزار تومان بيك فکری برای این سمسار هائی دزدها باید بشود اگر فکری برای این سمسارها و این خریداران اموال مسروقه بشود هیچ دزدی نمیتواند اسباب منزل آقایانرا شبانه بدزدد و صبح بصورت پول در آورده اصلا راه فروش ندارد اصلا این قبیل خریداران اموال مسروقه هستند که بسارقین کمک میکنند مخصوصاً جناب آقای ذوالفقاری نمایند میکنم هر اقدامی می شوند که برای این قبیل اشخاص بيك فکری بشود و قانون مجازاتش را بیاورند (صادق) قانون هست مجازات شدید هم دارد) چه بهتر اطلاعات قضائی آقایان بیشتر از من است یا مجازات بکنند بيك فکری بکنند (مهندس فروهر) شهر بانی دزد را نمیگیرد) حالا دارد میکشد (مهندس فروهر) بنده جداً تذکر میکنم) باید مأمورینی که انجام وظیفه میکنند از شان تقدیر بکنم تا تشویق بشوند و بهتر انجام وظیفه کنند فعلاً این هم آهنگی که بین دادسرا و مأمورین شهر بانی هست بنده اینجا اظهار خوشوقتی می کنم

نایب رئیس - نطق های قبل دستور تمام شد بعضی از آقایان نمایندگان تذکر دادند که بعضی اظهارات مطابق عقیده همه نیست البته نطق های قبل از دستور بایستی مطابق عقیده گویند باشد نه مطابق عقیده دیگران و همه (صحیح است) حالا مجلس وارد دستور میشود

۳. طرح گزارش کمیسیون محاسبات راجع به بودجه

۱۳۳۶ مجلس شورای ملی

نایب رئیس - مجلس وارد دستور می شود. گزارش کمیسیون محاسبات راجع پیودجه سال ۱۳۳۶ مجلس مطرح است قرائت میشود شرح زیر:

(شرح آتی قرائت شد)

گزارش از کمیسیون محاسبات

بمجلس شورای ملی

پیودجه سال ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی که در تاریخ دوم آبان ماه ۱۳۳۶ بکمیسیون محاسبات ارجاع گردیده بود در جلسات متعدد با حضور آقایان کارپردازان مجلس

دکتر مجتهدی که نمیشناسم کی هست و آشنائی ندارم تشکر میکنم که هم آهنگی می کنند و کشفیات بسیار مهمی شده مأمورین شهر بانی و رئیس آگاهی و مأمورین آگاهی همکاری میکنند و همین چند روزه اموال زیادی کشف شد (مهندس فروهر) آقا دزدی خانه مرا دوسال است هنوز کشف نکرده اند) اما بيك موضوعی را که جناب آقای معاون نخست وزیر باید توجه بکنند و بيك فکری بکنند که موجب ترویج دزدی است این سمسار هائی است که اموال دزدی را میخرند بيك سمسار را آورده اند که بيك قالی بیست هزار تومان را خریده بود به هزار تومان بيك فکری برای این سمسارها و این خریداران اموال مسروقه بشود هیچ دزدی نمیتواند اسباب منزل آقایانرا شبانه بدزدد و صبح بصورت پول در آورده اصلا راه فروش ندارد اصلا این قبیل خریداران اموال مسروقه هستند که بسارقین کمک میکنند مخصوصاً جناب آقای ذوالفقاری نمایند میکنم هر اقدامی می شوند که برای این قبیل اشخاص بيك فکری بشود و قانون مجازاتش را بیاورند (صادق) قانون هست مجازات شدید هم دارد) چه بهتر اطلاعات قضائی آقایان بیشتر از من است یا مجازات بکنند بيك فکری بکنند (مهندس فروهر) شهر بانی دزد را نمیگیرد) حالا دارد میکشد (مهندس فروهر) بنده جداً تذکر میکنم) باید مأمورینی که انجام وظیفه میکنند از شان تقدیر بکنم تا تشویق بشوند و بهتر انجام وظیفه کنند فعلاً این هم آهنگی که بین دادسرا و مأمورین شهر بانی هست بنده اینجا اظهار خوشوقتی می کنم

نایب رئیس - نطق های قبل دستور تمام شد بعضی از آقایان نمایندگان تذکر دادند که بعضی اظهارات مطابق عقیده همه نیست البته نطق های قبل از دستور بایستی مطابق عقیده گویند باشد نه مطابق عقیده دیگران و همه (صحیح است) حالا مجلس وارد دستور میشود

۳. طرح گزارش کمیسیون محاسبات راجع به بودجه

۱۳۳۶ مجلس شورای ملی

نایب رئیس - مجلس وارد دستور می شود. گزارش کمیسیون محاسبات راجع پیودجه سال ۱۳۳۶ مجلس مطرح است قرائت میشود شرح زیر:

(شرح آتی قرائت شد)

گزارش از کمیسیون محاسبات

بمجلس شورای ملی

پیودجه سال ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی که در تاریخ دوم آبان ماه ۱۳۳۶ بکمیسیون محاسبات ارجاع گردیده بود در جلسات متعدد با حضور آقایان کارپردازان مجلس شورای ملی مورد رسیدگی واقع و با توجه بمصوبات هیئت محترم رئیس با اصلاحاتی به شرح زیر تصویب و اینک جهت تأیید تقدیم مجلس شورای ملی می نماید

مخبر کمیسیون محاسبات

محمد رضا امید سالار

ماده اول - برای مقرری و هزینه پیودجه ماهه سال ۱۳۳۶ مجلس شورای ملی مبلغ نود و پنج میلیون و هفتصد و بیست و هشت هزار و صد و هشتاد و نه (۹۰۷۱۵۱۱۰) مطابق فقرات بيك نایبج صورت مشروح ضمیمه اعتبار به کارپردازان مجلس داده میشود

تبصره - بکارپردازان مجلس اجازه داده میشود کمک هزینه قانونی مربوط به مجلس شورای ملی را از محل درآمد مطبوعات مجلس از وزارت دارائی دریافت دارد

ماده دوم - وزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ دو میلیون و بیست هزار ریال (۲۲۰۰۰۰۰) از محل درآمد عمومی کشور برای هزینه چاپ فرهنگ دهخدا (لفت نامه دهخدا) بکسائه ۱۳۳۶ بکارپردازان مجلس بپردازد

تبصره - بکارپردازان مجلس اجازه داده میشود طبق تقاضای کتبی دانشگاه تهران کلیه تشکیلات فرهنگ دهخدا و منشی ها و کتابخانه مربوطه اعم از کادر علمی و اداری و متصدیان آن را بضمیمه پیودجه آن بدانشگاه تهران واگذار نماید و دانشگاه هزینه سنوات بهدرا پیودجه خود ملحوظ دارد

ماده سوم - بکارپردازان مجلس شورای ملی اجازه داده میشود کسانیکه بعنوان کارمند در ادارات مجلس شورای ملی فعلاً مشغول بوده و هنوز وضع آن ها رسمی نگردیده شرح زیر

دو نفر کارمند پایه بيك بکنفر پایه دو نفر پایه سه و تبدیل حقوق بکنفر کارمند روز مزد برسمی و نیز تبدیل وضع خدمت آقای محمد صادق عضدانلو بیابه چهار اداری و همچنین تبدیل پنج اداری آقای پورمقیم داروساز بیابه سه پزشک یکی و پایه سه آقای بدالهی داروساز بیابه بيك پزشک یکی و انتقال دو نفر پایه نه از وزارتخانه ها بمجلس شورای ملی اقدام نماید و کارپردازان مجلس شورای ملی موظف است در ظرف مدت سه ماه از کارمندان فعلی در سازمان اداری مجلس رانتهیه و بتصویب هیئت رئیس برسانند آنچه در بین کارمندان فعلی افراد اصناف بر سازمان وجود دارد وابسته بسازمان تلقی خواهد شد استعفا و انتقال جدید کارمند و کارمند روز مزد و خدمتگذار جزء و بهر عنوان دیگر زائد بر سازمان اداری و کارمندان و خدمت گذاران فعلی مطلقاً ممنوع خواهد بود

ماده چهارم - بکارپردازان مجلس شورای ملی اجازه داده میشود ماهی پنج هزار ریال علاوه بر وظیفه ایکه ورته مرحوم محمد نفیادی رئیس سابق اداره مطبوعات مجلس از صندوق بازنشستگی کل کشور دریافت میدارند از همان تاریخ بورته آن مرحوم (عیال و دختر مادام که بصر اختیار نگرداند و پسر مادام که تحصیلش خاتمه نیافته) به سهم مساوی پرداخت نماید و در صورت شوفر کردن عیال و یا دختر و خانه تصویلات پسر سهم بيك از مبلغ مقررده خواهد شد

ماده پنجم - بکارپردازان مجلس اجازه داده میشود حقوق بازنشستگان و موظفین مجلس شورای ملی را مطابق شرح زیر ترمیم و از محل بودجه مجلس بپردازد

الف - به جمع حقوق دریافتی کارمندان و خدمتگزارانی که تا آخر شهریور ۳۵ بازنشسته شده اند از آغاز سال ۱۳۳۶ مبلغ زیر افزوده شود:

۱ - به بازنشستگانی که ماهیانه تا پنجاه هزار ریال دریافت میدارند صدی چهل (۰/۴۰)

۲ - به بازنشستگانی که ماهیانه تا هشت هزار ریال دریافت میدارند نسبت به مازاد پنجاه هزار ریال صدی بیست (۰/۲۰)

۳ - از هشت هزار و بیست و نه ریال تا نسبت بمازاد هشت هزار ریال صدی ده (۰/۱۰)

ب) به جمع وظیفه ماهیانه دریافتی موظفین مجلس شورای ملی از آغاز سال ۱۳۳۶ بشرح زیر افزوده میشود:

۱ - به موظفینی که ماهیانه تا یک هزار ریال تمام دریافت میدارند صدی صد (۰/۱۰۰)

۲ - به موظفینی که ماهیانه دو هزار

بعضی ها مراجعه کرده بودند که اسم ما نیست در این اضافات و بعضی ها هست بنده معتقدم که ما باستی از وضع قانون مخصوصاً در مورد دستگاه خودمان عملی بکنیم که هیچ تبعیض نباشد و بنام معنی ها یکسان و یک شکل در مقابل قانون باشند این بود که این کفایت را در بحث در کلیات عرض رساندم و منتظر توضیح جناب آقای مغیر هستم که انشاءالله رفع ابهام بنده بشود.

نایب رئیس - توضیحی دارید جناب آقای مغیر بفرمائید.

امید سالاری (مخبر کمیسیون معاسات) در اینجا چند موضوع صحبت شد که آقایان معتمد تذکراتی دادند البته برای اینکه ذهنشان روشن بشود بنده آنچه که اطلاع دارم عرض میکنم اول آن قسمتی که جناب آقای عیدی نوری فرمودند راجع به تنظیم گزارش ما بود چه را امسال در سه گزارش تنظیم کردیم چون فراز است که چایخانه و روزانه رسمی از مجلس برود و از این جهت گزارش آنها جدا گانه چاپ شده است برای اینکه آخرین سالی است که ما در چایخانه نظارت و دخالت میکنیم یکی دو موضوع ترمیمی که فرمودند این ترمیم مشمول همه هست منتهی نسبت به بعضی صدی سی داده میشود یعنی صدی سی حقوقها از مهرماه ۲۵ که ترمیم شد از صدی سی شروع میشود تا صدی پنجاه نسبت رتبه و مقامی که دارند شامل همه هم شده است و تبعیض نشده است اما این کاری که امسال کمیسیون معاسات کرده است و آقایان اطلاع دارید این است که ما حداقل را آورده ایم روی سبب تومان و همینطور که فرمودند بنده هم بعنوان یک نماینده مجلس امیدوارم که دولت هم این موضوع را سر مشق قرار بدهد تشکر می کنم که اینجا بیان کردند از کار منتهای مجلس واقعا جای خود دارد و همانطور که آقایان فرمودند کارکنان مجلس تمام از کار منتهای رتبه گرفته تا کارمند جزء و دون پایه اینها تمام بوظایف خودشان آشنا هستند و البته این راهم باید بدانیم که کارپردازی مجلس توجه داشته است باین اصل و الان حقوق و مزایای که بکارمندان از دون پایه یا حداکثر پایه ۹ داده میشود قابل قیاس با حقوقیکه در سایر ادارات داده میشود نیست اما راجع بساختنمانی که فرمودند اینکار یک سابقه ای دارد این موضوع در دوره قبل در هیئت رئیسه مطرح شد و بنده که قبل از افتخار عضویت هیئت رئیسه رداشتم موقعی که موضوع ساختمان در هیئت رئیسه مطرح شد پیشنهاد کردم که این سالن بمجلس سنا داده شود و فقط یک سالن برای مجلس شورای ملی ساخته بشود متأسفانه توافق در این قسمت نشد و آقایان معتمد سنا و نورا تشریف

ممنوع و اطلاع دادند که یک مجلسی را خریدند و بعد یک مبلغ خیلی زیادی خرج ساختنشان کردند و این را اضافه کنیم که بنده شخصاً وقتی کارپردازی بودم ما مورثم که در اروپا در این قسمت مطالعه بکنم و حتی وزارت دارائی خواست عیاشی کرده برای بنده یک خرج سفر و فوق العادهای بدهند بنده قبول نکردم و با خرج خود رفتم (احسن است) و گزارش مطالبات خودم را هم دادم مطرح است بنده بنام یک نفر ایرانی و از نظرو وظیفه نماینده گی که دارم با کار ساختمان مخالفم و الان هم اختیار این کار دست آقایان است آقایان معتمد کارپردازها و هیئت رئیسه تسلیم رای شما هستند اگر صلاح نمیدانید که ساختمانی بشود الان رای ندهید و این ساختمان نخواهد شد ولی همانطور که سه گزارش تنظیم کردیم چون فراز است که چایخانه و روزانه رسمی از مجلس برود و از این جهت گزارش آنها جدا گانه چاپ شده است برای اینکه آخرین سالی است که ما در چایخانه نظارت و دخالت میکنیم یکی دو موضوع ترمیمی که فرمودند این ترمیم مشمول همه هست منتهی نسبت به بعضی صدی سی داده میشود یعنی صدی سی حقوقها از مهرماه ۲۵ که ترمیم شد از صدی سی شروع میشود تا صدی پنجاه نسبت رتبه و مقامی که دارند شامل همه هم شده است و تبعیض نشده است اما این کاری که امسال کمیسیون معاسات کرده است و آقایان اطلاع دارید این است که ما حداقل را آورده ایم روی سبب تومان و همینطور که فرمودند بنده هم بعنوان یک نماینده مجلس امیدوارم که دولت هم این موضوع را سر مشق قرار بدهد تشکر می کنم که اینجا بیان کردند از کار منتهای مجلس واقعا جای خود دارد و همانطور که آقایان فرمودند کارکنان مجلس تمام از کار منتهای رتبه گرفته تا کارمند جزء و دون پایه اینها تمام بوظایف خودشان آشنا هستند و البته این راهم باید بدانیم که کارپردازی مجلس توجه داشته است باین اصل و الان حقوق و مزایای که بکارمندان از دون پایه یا حداکثر پایه ۹ داده میشود قابل قیاس با حقوقیکه در سایر ادارات داده میشود نیست اما راجع بساختنمانی که فرمودند اینکار یک سابقه ای دارد این موضوع در دوره قبل در هیئت رئیسه مطرح شد و بنده که قبل از افتخار عضویت هیئت رئیسه رداشتم موقعی که موضوع ساختمان در هیئت رئیسه مطرح شد پیشنهاد کردم که این سالن بمجلس سنا داده شود و فقط یک سالن برای مجلس شورای ملی ساخته بشود متأسفانه توافق در این قسمت نشد و آقایان معتمد سنا و نورا تشریف

من الوجوه منظوم شخص اعم از خریدار و فروشنده نسبت به خود در این مقام رسمی میگویم که کارپردازهای مجلس که برای مجلس انتخاب شده اند اشخاصی بودند که طرف اعتماد و اطمینان مجلس بودند و هستند (صحیح است) بنا بر این این موضوع در بین نیست و راجع بساختنمانی قضیه اجرایی بود و بالا بردن اجرت نیست یک موضوعی است خیلی بالاتر از این قسمت که بعضیها میگویند عرض کنم آقایان در موقعی که بودجه دولت و کشور مطرح بود بنده هفت ساعت در طی دو جلسه در محترم مجلس شورای ملی در وقت آمدن بنده تریبون گفتم بودجه تلابی بود و تو خالی بود بعد گفتند یولی نداریم و نمیتوانیم و از همین هم بجائی نرسید ولی اگر امروز آقایان نمایندگان معتمد و همکاران عزیزم دقت بفرمائید اگر امروز مجلس شورای ملی این ژست را بگیرد که این بودجه مجلس را رد بکنند بدلالی که عرض خواهم کردمی شود باین مسموم کنندگانی که معسبان در این است که اساس مشروطیت این مملکت را در لباس دستوری متزلزل بکنند و از دمکراسی فقط یک شیر بی بال و دمی تحویل مردم بدهند با آنها یک درس داده باشیم که خیلی ارزش دارد خواهند فهمید که این کرسی و شاعلی این کرسی بیش از آنچه آنها خیال میکنند فکرشان برای خیر و صلاح مردم است و از برای این است که این مملکت قوام داشته باشد و واقعا دوام شروع کردیم میتوانیم ب دیگران هم درس بدهیم ولی اگر از خودمان شروع نکردیم انتظار نداشته باشید که بتوانیم ب دیگران این حرف را بزنیم (صحیح است) آقایان نمایندگان معتمد از همان روزی که حقوق نمایندگان ۲۵۰۰ تومان شد ما حق نداریم بکارمندان دولت بگوئیم شما ۲۵۰۰ تومان حقوق نگیرید و از آن روزی که دولت بعنوان پاداش حقوق خودش را اضافه کرد حق ندارد بگوید که نسبت به وضعیت مردم یک خدمت واقعی میکند (یک نفر از نمایندگان) کمی حقوق خودش را چه از هر از تومان کرد (همیدی نوری) آقای د کتر توضیح بفرمائید من که دولت نیستیم • آقایان کافی نیست که ما بگوئیم یعنی دولت بگوید ماه آجیل میدهیم نه آجیل میگیریم این حرف دولت هم صحیح است و هم صحیح نیست (بهجهانی) هیچ - صحیح نیست هم آجیل میدهند هم آجیل میگیرند دروغ میگویند) من نسبت بشخص د کتر اقبال نسبت بوزرایش قول میدهم که این حرف دروغ است (بهجهانی) آن مستوفی الممالک بود که میتوانست واقعا این حرف را بزند آقای جعفر بهجهانی من که یشت این تریبون هستم لباس قضا تنم است من بکسی دزد میگویم که حکم محکومیت

قلمی دیوان کشور را داشته باشد من خیال میکنم یک آدمی مثل د کتر در چهار اقبال کدر شرافت زندگی کرده و مخصوصاً مورد اعتماد اعلیحضرت همایونی است مرد باکی است جای این حرفها نیست اما حرفم جای دیگر است جناب آقای بهجهانی حرفم این است که این کافی نیست که من بگویم اقامت دزدی نمیکند باید بدردم مردم برسیم مردمی که واقعا یک روزی این ناله های ضعیفشان غرشهایی خواهد شد که این مسلسل های جدید هم جلوش را نخواهد گرفت آقایان همکاران عزیز آقایان ابتهاج عزیز که در شهرداری تهران خدمت کردید توجه بفرمائید چند پیش یک دیواری خراب شد روی بیک ژاندارم سه فرزندش در همین تهران موقتی ببرزن مراجعه شدند امیدوارم که این حرف بگوش آقای رئیس شهرداری برسد موقتی ببرزن مراجعه شده معلوم شد که این ژاندارم در تاریخ دوروز قبل نوشته بود که برای من وزن و بجهام خطر جای هست بدم برسید ببرزن گفته بود من بودجه ندارم در نتیجه دیوار خراب شد و چهار نفر مردند اما آقایان نمایندگان رای میدهند که چهار میلیون تومان پول بدهید که باغ مجلس شورای ملی بزرگ بشود (دهمادی از نمایندگان) اگر رای میدهند بدهید اگر رای بدهید و این بودجه را تصویب بفرمائید محمد شاهکار حق ندارد بگوید که ببرزنها و شهرداری تهران باخرج سه هزار تومان جان چهار نفر از فرزندان ما را که پناهی ندارند نجات نمیدهند (د کتر دادفر) پول هم دارند ولی نجات نمیدهند) اگر اینکار را بکنند من توانم جلوی دولت را هم بگیرم من الان با رسان خلعتبری از نظر اطلاعات قضائیش گفتم رفیق این عوارضی که دولت میگیرد مجوز قانونی دارد؟ عجب اینست بنده ادعای اینست یا دیگران ادعایشان اینست که در این مملکت کوران بنده از لحاظ قضائی یک چشم دارم بنده خودم از لحاظ اصول کتابم از رفیقم پرسیدم گفتم این عوارضی که میگیرند مجوز قانونی دارد یا ندارد؟ (خلعتبری) ندارد) ارسلان گفته که ندارد آقایان نمایندگان عوارضی دولت میگیرد که مجوز ندارد و شما نشسته اید و تماشا میکنید میدانید چه موقع میتوانید حرف بزنید موقتی که بودجه خودتان را وقتی که برخلاف مصالح است رد بکنید این آقای قرشی اینجا است؟ (یک نفر از نمایندگان) ولی اینجا است) من این آقای قرشی را نمی شناسم عیب از من است که نمی شناسم راجع بکتابخانه یک اعتراضی کردم گفتم که چرا اینطور است من گفتم که این آقای ده هزار تومان از حقوق خودش را وقف کرده است از برای کتابخانه مجلس بشرافت آن آقای و شرافت خودم وثیقه است که در زندگی خودمان پنج کلمه با این آقای صاحب نکرده ایم میتوانیم

کامک بکنیم دولت خیرخواه و دولت خه متکرار دولتی که دانش میخواهد کار بکند اما اگر خودمان کار نکنیم توقع بی جا نباید داشته باشیم بنده به بودجه مجلس شورای ملی اعتراض دارم و اعتراضات را عرض میکنم که چیست من امیدوارم که آقایان کارمندان مجلس از من نرنجند بوندانه که من نظر خصوصی ندارم اول هم اجازه میدهم و استدعا میکنم از مقام محترم ریاست مجلس که حقوق خود بنده را قطع بکنند و تعارف هم نمیکند بنده استدعا میکنم که اینکار را بفرمایند بنده باوکالت داد گسرتی زندگیم را اداره میکنم اگر ده هزار تومان بگیرم بایده باده هزار تومان زندگی میکنم و اگر هزار تومان بیاید با هزار تومان زندگی میکنم آتهائی که با من آشنا هستند وضع زندگی من را میدانند اما اول باید از خودمان شروع بکنیم بعد برسیم ب دیگران من حرفی ندارم بر اینکه برونه فلان آدمی که مویش در خدمتگزاری در خانه ملت سفید شده و بعد در حین انجام وظیفه مرده برونه اش بگویند گرسنگی بخورد و باو حقوق ندهند اما این حرف را دارم که فرزندان این مملکت بعضی هایشان از زن سبیه بعضی ها اسمشان هوشنگ و منوچهر و بعضی ها عبدالباقی و عبدالمطلب باشد اگر این عدالت برقرار شد مملکت را میتوانیم ننگه بداریم و اگر این عدالت برقرار نشد هیچ نیرویی نمیتواند آنرا نگهدارد کفر ممکن است که در یک ملتی باشد و ملت پایدار بماند ولی بی عدالتی و ظلم و تبعیض مسلمانان ملت را از بین خواهد برد در این فکر باید باشیم که این ملت را از بین نبریم (در جواب یادداشتی که آقای قنات آبادی فرستاده بودند گفتند) چشم آقای قنات آبادی بنده مینویسم و بعد میدهم شما • شما که آقای شمس آدم درویشی هستید آدم ساز گاری هستید • پارسال بودجه مجلس در حدود ۱۰۸۰۰۸۱۸ ریال بود آقای مغیر کمیسیون چه اتفاقی افتاد که امسال بودجه نان ۹۶ میلیون و خرده ای شد؟ بطور شد آقای امید - سالار که از پارسال تا امسال ۱۱ میلیون شما اضافه کردید؟ بطور شد آقای یوسفور که از پارسال تا امسال با آنکه حقوق آقایان را اضافه نکردیم، یازده میلیون ریال اضافه شده؟ از باب عزیز میگویند یک ترمیمی هم آنجا بود یعنی در آن بودجه ۸۷ میلیونی یک ۱۲ میلیون هم اضافه کردید. آنرا میخواستم بگویم میخواستم آن سکره را نگهدارم کسی با آقایان قول میدهد که با هیدن ۹۶ میلیون سر و تنش را هم بیاورند و یک ۱۱۵ میلیون دیگر بعنوان ترمیم بیاورند؟ چهار میلیون تومان در نظر گرفته ایم برای ساختمان در مملکتی که عرض کردم برای خراب شدن دیوار یک

پناهگاه ژاندارمی هزار تومان شهرداری تهران بودجه نداشت (د کتر دادفر) نداشت و نکرد) عمل مومنین را حمل بر صحت بکنند در شهری که پایتخت کشور است و بنده بآن می بالم که یکی از زیباترین پایتخت های خاورمیانه است سه روز باران آمدیک عده بیکار آمدند در لایوولنک را بازی کردند، آمدند مردم را بدوش گرفتند از اینطرف بردند با آنطرف، ختم یکی از آقایان بود در مسجد ارك بنظر مربوط آقای بهادری بود (صحیح است) آقایان اشخاصی که اتومبیل داشتند و یک خرده هم چشمشان میدید این آقایان خجالت می کشیدند می آمدند پائین بایشان را مرزنده توی آب و از آب رد میشدند و میرفتند بمجلس ختم؛ این درمرکز تهران است در این شرایط که یکی یکی از آقایان میان بنده دولت آمدند کریمیند از دولت میخواهند (یرفسور) اعلم - ولی دولت نمیکند اجازه ندهید که برای اینکه عمارت بهارستان زیباتر باشد هشت میلیون تومان خرج بکنند (صحیح است) این اصول کلی است نقشه کشی و مهندسی بوزل لازم دارد پول مفت نمیخواهند من باو ایاز دانشی گیرم آجر را وقتی میخرید باید من میگویم بخرید، ولی وقتی که خریدید چه اشکال دارد که پولش را بدهید؟ اگر لاین رویه را ادامه بدهید میتوانید بمولت نقد بدهید و گرنه خرما خرده نمی تواند متنع خرما خوری دیگران را بکنند (احسن است) اینجا مثال را آقایان از خودتان بزنید این خودداری را از خودتان بفرمائید آنوقت آقای یرفسور اعلم نخواهند گفت که دولت عمل نمیکند ایشان شریف می بزند شهرداری بودجه شهرداری را نگاه میکنند و می بینند که بودجه دارد یا ندارد اگر ندارد می آیند فکری میکنند و اگر دارد، جلو اینکارها را میگیرند و لکن مادامی که آقای د کتر محمد شاهکار حق بدهد ۱۵۰۰ تومانش بدون حرف یا بدون دروسر، میشود ۲۰۰۰ تومان و بقول یک کسی چرنکی میآورند در خانه اش می دهند بنده حق ندارم که بگویم حقوق آقایان مستعد همین دیگر را اضافه نکنید، آقا ما کجا داریم میرسیم؟ بورشکستگی مسلم بملت ایستکه یک مقداری هم باید فشار بیاوریم و این فشار سبب خواهد شد که متفجر شود بنا بر این بنده چند پیشنهاد میکنم یعنی چند عرضی دارم و امیدوارم لاین عرضم مورد توجه آقایان قرار بگیرد یک چهار میلیون تومان که در بودجه پارسال داده شده است برای خرید خانه و ساختمان و این چیزها یک چهار میلیون تومان دیگر در این بودجه نوشته اند برای توسعه و بعد هم فکری که کرده اند این است که این را میخواهند بخرند و پارک درست بکنند و این یک جای بزرگی بشود، خیلی خوب

عرض میکنم جناب آقای سعید مهدوی از اول شروع بکنید یعنی از کوچک بگیرید برسید بیلا وقتی که جناب عالی نتوانستید که قسمتهای ضروری اولیه را اداره بفرمائید بعد ما میرسیم ب قسمت های دیگر بنده الان عرض میکنم و از مقام ریاست معذرت میخواهم بنده یک روزی در این مجلس قانون مجازات عمومی را خواستم گفتند قانون مجازات عمومی چاپ نشده جناب آقای اردلان این قانون نبود دوره پنزدهم را برای من آوردند • هر وقت بکتابخانه مجلس مراجعه کردم و یک کتاب جدیدی خواستم یک کتابی که مربوط بما باشد نبود، در یک چنین مواردی اول جناب عالی سعی میکنید که پولتان برسد و صرف بشود برای خرید ضروریات اولیه بعد بکارهای دیگر و دنبال تزیینات بعدی میروید بنده عقیده ام این است که آقایان موافقت بفرمایند که این یک قلم چهار میلیون تومان که مانده است این یک قلم بکلی از بودجه ما حذف بشود (یک نفر از نمایندگان) بنده پیشنهاد کرده ام) بسیاری پیشنهاد خوبی فرموده اند آن بقیه اش را بنده نمیدانم بقدردان صرف شده و چه ر مانده چون شمه ششم این افتخار را بنده دادند و بنده را بعنوان عضو انتخاب کردند من از آقای امیر نصرت اسکندری استدعا کردم که استعفا مرا قبول بفرمایند و دیگری جای من آمد ملتش این بود که چون با ملت مخالف بودم با هر گونه تغییر هم مخالف بودم بنابراین عرض اولم اینست که این چهار میلیون تومان را بفرمائید بزیبائی باغ بهارستان بیاورید • این را حذف بکنید (صحیح است) مطلب دوم بنده راجع بکتابخانه است استدعا میکنم مقام محترم ریاست باین عرض بنده توجه بفرمایند موقتی که هیئت پارلمانی ایران خواست برود بانگلستان، چون قرار بود که ناطقین ما بزبان فرانسه آنجا صحبت بکنند بنده رفتم بکتابخانه مجلس شورای ملی که ترجمه قانون اساسی ایران را بزبان فرانسه پیدا کنم نبود (د کتر دادفر) - هیچ زبانی نیست (همیدی نوری) - سالی ۲۵ هزار تومان اعتبار خرید کتاب دارد ولی آنجا یک چیزهایی هست عجیب و غریب من باز تکرار میکنم نظرم شخصی نیست هم رئیس هم معاون وهم کارمندان کتابخانه مردمان بسیار حسابی هستند اسم با مهدهای است شریف است و لکن شاهر نیست این وضعیت کتابخانه ما خوب نیست (قنات آبادی - پس انتقادات را اجازه میکنید؟) تغییر لغتم را گفتم تو که اهل زبانی بفهم چه گفتم، گفتم که شریف است ولی شاعر نیست، آنچه مسلم است این است که وضعیت کتابخانه ما بهیچوجه خوب نیست • من در همین حال که بعنوان یک شخص رفیق مجلس از آقای قرشی تشکر میکنم که مبلغ یکصد هزار ریال برای

کتابخانه داده اند پیشنهاد حذف قسمت اخیر ماده ۸ را میکنم و از این آقای مغیر شریف عزیز تقاضا میکنم که موافقت بکنند ملاحظه بفرمائید که ماده ۸ قسمت اخیرش چیست و بقیه را یعنی صرفه جوئی را یک قسمتش برای نصب لوحه ایست که طبق تصمیم قانونی باید در آرامگاه اعلیحضرت شاهنشاه فقید بگذارند و بسیار تصمیم خوبی است و بقیه را برای اضافه هزینه پذیرائی ها و ساختمان مجلس شورای ملی اختصاص و نگاهداری نمایند - (همیدی نوری) پذیرائی ها باشد) این قسمت حذف بشود و صرف خرید کتب بشود برای کتابخانه مجلس شورای ملی، و شما معذرت باشید آقایان که یک قسمت های ضروری اولیه را بدارید، یعنی الان هر یک از این آقایان با مردم زمانه زندگی بکنیم یک آنکتی شده است در بین المجالس که چگونگی قانون اساسی ممالک مختلف را باهم تطبیق بکنند سال آتی هم اگر آقایان این افتخار را بین بدهند بنده کسی هستم که در روز نوا اگر بن این مأموریت را بدهند باید از این قسمت دفاع کنم، البته بخرج خودم بروم تشریف بیاورید در کتابخانه مجلس شورای ملی به بنیاد یک صفحه کتاب نیست که در این قسمت بشما کمک بکند مافارغ التصحیل که نیستیم، شیخ الشریعه عنوانی هم نیستیم باید چیز بخوانیم با زندگانی دنیا آشنا بشویم و بتوانیم بوزارت زندگانی دنیا جلو برویم وضعیت کتابخانه مجلس شورای ملی شما خراب است از این جهت پیشنهادی خواهم کرد ب مقام ریاست که این قسمت اخیر را اگر آقایان موافقت بفرمایند ترمیم شود و یک کمیسیون یک پنج نفری مجلس شورای ملی انتخاب بکنند که خرید کتاب بخوانم مثل آقای تقی زاده و آقای حکیم الملک هم در آن شورا هستند) اگر الملك در کار کتابخانه مداخله بکنند بسیار خوب است خیلی هم متشکریم از آقای صارمی که این تذکره دادند بنده معذرت میخواهم من اغلب اطلاعاتی که میخواستم پیدا کنم برای استفاده کتاب رفتم منزل آقای جم و از کتابخانه آقای جم استفاده کردم اما عرض آخرم این راه که از آئین نامه مجلس اطلاع دارم آن را میدانم، نمیدانم چیست، این بودجه به اگر آقایان موافقت بفرمایند بر گردد به کمیسیون راه قانونی را باید آقای رئیس چه گفتم، گفتم که شریف است ولی شاعر نیست، آنچه مسلم است این است که وضعیت کتابخانه ما بهیچوجه خوب نیست • من در همین حال که بعنوان یک شخص رفیق مجلس از آقای قرشی تشکر میکنم که مبلغ یکصد هزار ریال برای

از دستمان بگیرند ما باید مقاومت کنیم
و تمنی دارم که آقایان رأی بدهند به
پیشنهاد کفایت مذاکرات که وارد در شور
در ماده شویم

نایب رئیس - آقای شمس قنات -
آبادی مخالفید

قنات آبادی - خیر بنده در ماده اول
صحت دارم

نایب رئیس - پس کسی مخالف
نیست

مرآت اسفندیاری - آقا بنده
اسم نویسی کرده ام بعنوان مخالف و صحت
نکردم

نایب رئیس - جای تعجب است
که مخالف با کفایت مذاکرات خودش
پیشنهاد دهانه کفایت مذاکرات باشد؟
بفرمائید

مرآت اسفندیاری - بنده از
ریاست محترم معذرت می خواهم برای اینکه بنده
پیشنهاد کفایت مذاکرات را اول دادم بعد
متوجه شدم که پیشنهاد آقای مسعودی را

جلو انداختند و چون ایشان سختی برای
اینکار ایجاد کرده اند بنده هم قبول کردم
ولی استدعا کردم که به بند هم اجازه
بفرمائید که چند دقیقه عریضی عرض کنم
در مذاکراتی که شد راجع به بودجه
مجلس ...

محمد علی مسعودی - بنده که
خواستم حقم را بچنان عالی بدهم قبول
نفرمودید

مرآت اسفندیاری - عرض کنم مذاکراتی
که راجع به بودجه شد مطالبی را روشن کرد
برای آقایان که بنده ذکر آنها را واجب
ولازم میدانم ولی خود آقای مسعودی وقتی
که پیشنهاد کفایت مذاکرات دادند گفتند
که ضمن مذاکراتی که این جا شد آقای
ابتهاج متوجه مطالبی شدند که بعد آنظریه
خودشان را تغییر دادند پس بنابراین پیش-

نهاد کفایت مذاکرات لازم نیست اجازه
بفرمائید مطالبی این جا بگویند هر کس
از خواندن بودجه يك مطالبی بنظرش
میرسد که برای شخص دیگری روشن نیست

و اگر در این جا ذکر شود هیچوقت این
مطالبی که ما امروز در روزنامه میخوانیم
پیش نمیآید در روزنامه اطلاعات روز يك
شنبه ۲۴ آذر بنده یک قسمتش را میخوانم
که واقعا ما با چیزهایی روبرو هستیم مینویسد
که اعزام ۲۵ سگ به اروپا می نویسد که قریبا
۲۵ سگ از طرف وزارت گمرکات و انحصارات
برای تحصیل و مطالعه بآلمان غربی اعزام
خواهند شد این سگهای خوشبخت ، بنده
استدعا میکنم که آقایان بگذارند که بنده
این چند سطر را بخوانم این سگهای
خوشبخت در برلن در آمرزشگاه مخصوصی
که سگهای پلیس را تعلیم میدهد تربیت می
شوند و به آموزشند که چگونه با قاچاقچیان
مبارزه کنند اصولا همانطور که قاچاقچیان
برای پیشرفت کارهای خود از تمام عوامل
استفاده می کنند ما برای
مبارزه با نقشه های شوم آنان باید از تمام
وسائل استفاده کنیم و حال باید دید که این
سگها مثل بعضی از آدمها از فرنك که
برگشتند افاده شان بالامیر و دیاهمان هستند

که بودند من فرض میکنم که این
سگها را فرستادند به آلمان رفتند و آلمانی
هم یاد گرفتند با اینها کی حرف میزنند مگر
اینکه ۲۵ نفر را هم بفرستند بآلمان که بنده
بباید با اینها صحبت کنند این مطالب جناب
آقای مسعودی بنده وجدانا عرض میکنم
که هر چه گفته شود لازم است که موشکافی
بشود و مطالب روشن بشود تا دیگر در
روزنامه اطلاعات سگ را بآلمان بفرستند

نایب رئیس - رأی میکنیم به
کفایت مذاکرات در کلیات آقایانیکه موافقت
قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد

**۴. تعیین موقع و دستور
جلسه بعد ختم جلسه**

نایب رئیس - جلسه را ختم می کنیم
جلسه آیند روز پنجشنبه خواهد بود ،
دستور بقیه شور در همین لایحه
(مجلس سه ربع بعد از ظهر ختم
کردید)

نایب رئیس مجلس شورای ملی
عماد قزبئی